

A meginduló szegedi élet nyomában

(A Délmagyarország munkatársától.) Szegeden az élet lassan rendes kerékvágásba lendül. A város lakossága ismét beletalálja magát a dolgozó, szürke, de megnyugtató hétköznapokba és boldog, hogy munkája után siethet, hogy napi fáradozásai jutalmául leülhet egy tál meleg ételhez és otthonában lepihenhet. Kívánhat-e ennél többet egy háboruban álló ország bármely városa, különösen akkor, a mikor a főváros folszabadtatásáért még mindig súlyos ütközetek folynak.

Az élet megy tovább

Az élet megy tovább. A város él, mozog, lélegzik. Az utcákon a régi, sárga villamoskocsik futnak; villany-, víz-, gázszolgáltatásban nincs fennakadás; az üzletek, amelyeknek tulajdonosai nem mentek világgá a német propaganda-szólamok kürtszavára, minden reggel kinyitják; helybeli postaforgalom is van, amely a telefonforgalom hiányát igyekszik pótolni általában,

a város képe megnyugtató.

Olyan, mint egy lábadozó beteg, aki új reményekkel etete tekint az elkövetkezendő idők elé.

Természetesen a végleges gyógyulásnak feltételei vannak s a város életében problémák is adódnak. Súlyos problémák, amelyekkel még meg kell küzdeni. De remélhető, hogy a város vezetősége az orosz katonai parancsnoksággal együttműködve rövidesen megoldja a problémák nagyrészét.

A riporterek, a szürke hétköznapok krónikásai az a kötelessége, hogy felhívja a figyelmet ezekre a problémákra s azoknak megoldási lehetőségeire. E célból ellátogattunk azokhoz a hatóságokhoz, amelyek a legfontosabb közüzemeket irányítják és betekintést nyertünk a város vérkeringésének, életlökítésének titkaiba.

Villany-, víz-, gázszolgáltatás

A gázgyár telepén már korán reggel teljes munkautóm uralkodik. A gépházban fogtuk el Diószilágyi Dezső főmérnököt, a gázgyár jelenlegi felelős vezetőjét. Mint aki már sokszor elmondta, úgy tartja élénk a villany, víz és gázszolgáltatás problémáit. Helyesebben: nagy problémáit,

a szénkészlet utánpótlását.

— December 15-ig el vagyunk látva szénrel. Addig tehát biztosítva van a város villany-, víz-, valamint gázszolgáltatása

Ez alatt az idő alatt — lehetőleg hamarabb —

meg kell oldani a szénellátásunkat. A gázgyár naponta hat vagon szenet fogyaszt,

ami tekintélyes mennyiséget jelent. Temesváron keresztül Petrozsinyból és Lupényből kaphatnánk darabos szenet, amely a gáz előállításának céljaira megfelel, a por-szén pedig a villanyszolgáltatáshoz szükséges s így közvetve a város villanyellátásához is. Bizunk benne, hogy ezt az orosz katonai hatóságok útján meg lehet majd oldani és így Szeged villany-, gáz- és vízszolgáltatása biztosítva lesz.

A főmérnök elmondta még, hogy a vasutól már utáltak ki a gázgyár számára szenet, de ez a szállítvány a Rendezőpályavárról Rókusra s onnan tévedés folytán Szabadkára került.

Egyébként büszkén elmondhatjuk, hogy messze vidéken

Szeged az egyetlen város, ahol

a háboru eddigi folyamán a villany-, víz- és gázszolgáltatás összesen kétszer 24 óráig szünetelt!

Minden remény megvan arra, hogy a jövőben sem lesz mindebben fennakadás.

Villamosközlekedés

A villamos ma már csaknem valamennyi vonalon közlekedik. Már az is megnyugtató volt a város lakosságára nézve, amikor először a Takaréktár-utca és a Rókusi állomás között megindult a forgalom. Ma már szabályszerűen közlekedik a két pályaudvar között; ezenkívül a Széchenyi-térről a Fodor-telepig és az Annavíz-forrástól Somogyi-telepig jár a villamos. Napközben is, de különösen a sötétedést megelőző órákban zsúfolt kocsik közlekednek mindenfelé s

a jegyárakban sem történt semmi változás.

A Vágóhid felé egyelőre nem állítják be a villamoskocsikat, ugyancsak a Belvárosi-temető felé sem. Valószínű azonban, hogy egy későbbi időpontban erre is sor kerül.

A Rudolf-téren reggelenként és kora délután feltűnik a tanyai kisvasutó jólismert szerelvénye, amely — jól emlékszünk — még azokban az időkben is szorgalmasan járt a tanyák között, amikor a nagy hóviharak minden más vonatközlekedést lehetetlenné tettek az országban.

A kisvasutó már hetek óta bekapcsolja ismét a tanyavilágot Szeged vérkeringésébe.

A tanyai nép behozza áruját a városba s a városiak is kimennek olykor, hogy önellátásukról gondoskodjanak.

A tanyai kisvasutó hivatása

Ilyenformán a tanyai kisvasutó igen fontos szerv a város életében. Jelenleg a közellátást szinte egyedül biztosítja. Reggel 9 óra tájban érkezik meg Alsótanya és Pusztamérges felől és délután egy-negyed 3 órakor indul kifelé. A tanyavilág ezen bekapcsolása Szeged vérkeringésébe gazdasági szempontból még nem tökéletes. Ennek azonban több olyan akadálya van, amely rövidesen át nemidalható. Főként az üzemanyag kérdése. A városi lakosság ellátása érdekében viszont igen életrevaló terv merült fel a tanyai kisvasutó kapcsolatosán s ez a terv rövidesen meg is valósul, mint arról Pálfi György dr. helyettes polgármester bennünket tájékoztató.

Arról van szó, hogy a város hatósága Alsóközpontnak a mostani heti két piaci nap mellé egy harmadikat engedélyez. Eddig csütörtökön és vasárnap tartották meg Alsótanyán a hetivásárokat, most kedden, csütörtökön és vasárnap lesz piaci nap. Kedden és csütörtökön a kisvasutó reggel fél 8 óra tájban szerelvényét indítja Alsóközpont felé. Ez a szerelvény 9 óra körül Alsóközpontra érkezik s onnan déli 12 órakor indul vissza a városba. Ezt a vonatpárt vennék igénybe azok a vonatpártok, akik elállításukról maguk akarnak gondoskodni. A tanyai lakosság is örömmel fogadja ezt a tervet, mert terményeiket csak a közeli piacra kell vinniük, amely részükre jóval egyszerűbb, mint a távoli piacra. Még egy hivatás vár a kisvasutóra. Miután a városban a postai levélforgalom megindult, semmi akadálya nem lehet annak, hogy

ebbe a város területéhez tartozó tanyavilág is bekapcsolódjék. A kisvasutó a szállítást lebonyolítja, halja,

a tanyai postahivatalok tisztviselői pedig mind a helyükön vannak.

Milyen az őszi vetés?

Az őszi vetés munkája Szeged határában sok nehézségbe ütközött.

Miután a németek összeszedték és elvitték a földalmányt,

legtöbb helyen csak a gazdák özszefogásával, kölcsönös segítséggel vehették el az új életet, az új kenyérmagot. A rozst, amit már szeptemberben el kell vetni, az idén csak októberben vetették el, de azért már egész szépen zöldel. A buzavetést az időjárás romlása nagyon akadályozza.

Gazdasági szakértők szerint a bevetendő területek 60—70 százaléka meg van munkálva.

Az időjárással függ össze, hogy a Tisza sokat áradt, az esőzések megduzzasztották. Most kipótolja, amit

A makói helyzet

Makó volt az első magyar város

A trianoni Magyarországon, ahonnan a szovjet hadsereg kiverte a német és németbárc magyar csapatokat, s ahol a város régi uraitól megszabadulva kezdhetett újra községi életét. Majdnem két hónapja már ennek, s azóta, ha ezer háborus nehézséggel küzdve is, de a nép kezében van a város vezetése s egy demokratikus önkormányzat dolgozik azon, hogy a város élete meginduljon a fejlődés útján.

A város népe elég nagy áron szabadult meg régi uraitól. Az orosz hadsereg bevonulása ugyan nagyobb harcok nélkül történt, azonban a bevonulás után ellentámadást kezdtek a magyar-német csapatok, s ez körülbelül kéthetes ostromot jelentett a városnak. Ez az időszak súlyos háborus megpróbáltatása volt a város népének. A várost a magyar tüzérség lőtte a kiszombori oldalról, ami a nyugat felé eső részekben jelentékeny rombolást okozott. A gyalogság pedig több oldalról kísérletezett a városba való betöréssel, ami a tanyákon idézett elő háborus pusztítást. Mégis mindössze néhány halálos áldozata volt a harcoknak a polgári lakosságból, s a szovjet hadsereg végig szilárdan kezében tartotta a várost. Teljesen alaptalan félműv volt tehát az a híresztelés, amit az ország belső részében terjesztettek, hogy az utcai harcok során az egész város rombadőlt és hogy a magyar-német seregek többször visszafoglalták a várost és elhurcolták azokat a férfiakat, akik a szovjet hadsereggel együttmű-

Az elsőtétítés új rendje

Dr. Valentiny polgármester felhívja Szeged város közönségét, hogy a mai naptól kezdődőleg a teljes elsőtétítést este 6 óra helyett már a sötétedés beálltakor azonnal köteles végrehajtani. Nagy súlyt helyez arra, hogy az elsőtétítést mindenki pontosan végrehajtsa és ezért az orosz katonai parancsnokság rendeletéből közli a város lakosságával, hogy az utcákon orosz katonai járőr ellenőrzi az elsőtétítést s a mulasztót azonnal előállítja s legszigorubb büntetésben részesíti.

A katonai parancsnokság a mulasztókkal szemben első ízben 100—150 pengőig terjedhető pénzbüntetést fog kiszabni, ismételt elkövetés esetén azonban az internálási eljárást is felfüggesztve fogja tenni.

a tavasszal elmulasztott, amikor olyan alacsony volt, hogy hosszú évek óta nem volt rá példa.

Közigazgatás, közrend, közbiztonság

A közbiztonság gépezete fennakadás nélkül működik s

most állítják fel a torony alatt a rendőrséget, amelynek egyes osztályai részint már működnek is,

részint most alakulnak. Minden jó arra vall, hogy rövidesen teljes a paratussal működésbe lép a magyar rendőrség, amely az orosz katonai hatóságokkal együttesen biztosítja majd a közrendet és helyreállítja a közbiztonságot.

A város élete tehát rövidesen rendes kerékvágásba jut. A most fennálló problémák lassan megoldódnak s a lakosság nyugodtan élheti dolgozó, mindennapi életét. Hatóságokat azonban mindenben támogatnia kell, hogy megküzdjenek a megoldásra váró súlyos problémákkal. Mert csak így indulhatunk el egy reményekkel teli új élet felé.

ködbe átvették a város vezetését.

A kéthetes ostromállapot után gyorsan és határozottan megszilárdult a város helyzete. Hamarosan megálló parancsnokságot állított fel az orosz hadsereg, s erős kézzel igyekezett helyreállítani a rendet s a polgári közigazgatás is rögtön működésbe lépett, ahogy a harcok elmúltak. Nagyon fontos szerepe volt a rend helyreállításában a gyorsan megalakult kommunista pártnak, amelynek a vezetősége ügyesen s eredményesen meg tudta állítani a felelőtlen elemek fosztogatásait.

A gazdasági élet megindulását

azonban súlyos nehézségek és akadályok hátráltatták. Az üzemek és vállalatok vezetői éppen úgy mint a gazdák és a hágyakertészek korábbi vezetői legnagyobb részben elmenekültek és magukkal vitték a kezükben levő pénzkészletet és iratokat. De még nagyobb baj volt, hogy az orosz hadsereg közeledte hírére a város magyar katonai parancsnok kiürítést rendelt el, s nemcsak kiürítette ezt a parancsát, hanem csendőrség és a rendőrség segítségével igyekezett végre is hajtani. Tehát a munkaképes és katonakötelekben levő férfiak ezreit hajtották el Szeged felé, elszakítva családjuktól és kiragadvák munkájuktól. S amikor a magyar helyőrség, a menekülő és a kényszerrel elhajtottak zöme átment Kiszombor felé a Maroson, akkor a Maros mindkét hídját is feirobbantották. Ugyanazt tették a határ többi hídjával is, miáltal a város és a tanyák közt is elvágta a közlekedést.

A termelő munka és a város gazdasági vérkeringése azonban mégis hamarosan megindult. A város ostrommaradt lakói minden háborus nehézség ellenére óriási erőfeszítéssel fogták a munkához s az orosz katonai parancsnokság is hatalmas segítséget nyújtott, hogy az élet újrainduljon a városban.

A mezőgazdasági munkákat nemcsak a kéthetes ostromállapot hátráltatta, hanem már a korábbi bizonytalan helyzet és a sok eső miatt is óriási hátramaradást kellett pótolni. November első napjaiban még a kukorica és a hagyma nagyobb része betakarítatlan volt és a